

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/6/2019
Identifikačné číslo spisu: 1113234049
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1113234049.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C. K., bývajúceho v D., zastúpeného spoločnosťou FUTEJ & Partners, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, IČO: 35955341, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, IČO: 30844789, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 18 C 198/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2015 sp.zn. 14 Co 687/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa v konaní domáhal náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Tvrdil, že škoda mu vznikla zanedbaním náležitého bankového dohľadu Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) nad činnosťou Podielového družstva slovenské investície, ktorému zveril svoje financie za účelom ich zhodnotenia, zaznamenal však finančnú stratu, za ktorú zodpovedá štát.

2. Žalovaná namietala, že NBS zanedbala bankový dohľad.

3. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. júna 2014 č.k. 18 C 198/2013-173: I. zamietol návrh žalobcu, aby konanie bolo prerušené a bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie, II. zamietol žalobu, III. rozhodol o trovách konania. Tento rozsudok napadol žalobca odvolaním.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. októbra 2015 sp.zn. 14 Co 687/2014 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti, ktorou bola žaloba zamietnutá, potvrdil; žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúci výrok odôvodnil vecnou

správnosťou skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie.

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že mu súdy odňali možnosť konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Podľa jeho názoru sú rozhodnutia súdov nepreskúmateľné a založené na nedostatočných skutkových zisteniach (prehliadajúcich napríklad správu konkurzného správcu o stave konkurzného konania) a ich nesprávnom právnom posúdení. Nesprávny je právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého sa žalobca mohol domáhať náhrady škody až keby nedosiahol uspokojenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní. Opätovne vyslovil presvedčenie, že jeho finančná ujma je výsledkom zanedbania povinností NBS. Žiadal napadnutý rozsudok a tiež ním potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť prvoinstančnému súdu na ďalšie konanie.

6. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu zopakovala podstatnú časť svojej skoršej argumentácie. Navrhla nedôvodné dovolanie žalobcu zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolanie bolo podané 26. januára 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu týchto ustanovení skúmal dovolací súd, či v čase podania dovolania išlo o mimoriadny opravný prostriedok procesne prípustný, ktorý umožnil uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9. Aj do 30. júna 2016 bolo dovolanie mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým nebolo možné napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; obdobne, pokiaľ sa uvádza v zátvorke odkazuje na „ÚS“, ide odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“)]. Dovoláním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon výslovne pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p.

10. Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. prípustné. Dovolanie žalobcu teda podľa tohto ustanovenia nevyvolalo účinky, ktoré by do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

11. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

12. Žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení.

13. Žalobcom namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie

za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladala (R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/216. Obsah spisu nedáva v predmetnej veci žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovanie jemu patriacich procesných oprávnení (7 Cdo 1367/2015, 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, 1 ECdo 10/2014).

14. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

15. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993 a opakovane tiež vo viacerých rozhodnutiach (1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

16. Aj podľa názoru ústavného súdu „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“ (IV. ÚS 196/2014). Súčasná rozhodovacia prax ústavného súdu zotrváva na tomto názore (IV. ÚS 279/2018).

17. K tej časti dovolacej argumentácie žalobcu, ktorá sa týka právneho názoru odvolacieho súdu o možnosti úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, dovolací súd konštatuje, že na vyriešení tejto otázky nespočívalo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Z jeho odôvodnenia zreteľne vyplýva, že podstata dôvodu, so zreteľom na ktorý nebolo možné žalobe vyhovieť, spočívala v nepreukázaní základného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu - nesprávneho úradného postupu NBS. Neexistencia škody bola odvolacím súdom uvedená len ako argument navyše.

18. Nad rámec vyššie uvedených dôvodov majúcich kľúčový význam pre rozhodnutie najvyšší súd poukazuje na uznesenie ústavného súdu sp.zn. II. ÚS 295/2017, v zmysle ktorého „v zásade niet subjektívneho práva či nároku na presný a správny zákonný bankový dohľad a z toho vyplývajúci nárok na náhradu škody pri zlyhaní dohľadu. Z podstaty bankového dohľadu vyplýva, že ide o činnosť koncepčnú, priam (ekonomicko) politickú, nie činnosť tradične správnu - administratívnu, na akú myslí zákon č. 514/2003 Z.z.“.

19. Treba dodať, že ústavný súd v skutkovo a právne totožných prípadoch, v ktorých podali sťažnosť členovia toho istého družstva zastúpení rovnakým advokátom, ich sťažnosti odmietol ako neopodstatnené (I. ÚS 547/2016, I. ÚS 732/2016, III. ÚS 628/2016, III. ÚS 670/2016, I. ÚS 87/2017, III. ÚS 283/2017, III. ÚS 300/2017, III. ÚS 365/2017).

20. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu nevyplývala zo žiadneho procesného ustanovenia platného a účinného v čase jeho podania. Dovolanie žalobcu z tohto dôvodu nevyvolalo tie procesnoprávne účinky, ktoré by po 30. júni 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

21. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané

neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

22. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

23. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.